

A kulturális antropológia ifjúkora

Irányzatok

- Kulturális relativizmus
1900-1940, USA
- Pszichológiai antropológia
1900-1950, USA, Európa
- Szociálandropológia és funkcionalizmus
1900- napjainkig, Nagy-Britannia
- Diffuzionizmus
1890-1930, Németország, Nagy-Britannia
- Kulturális materializmus és új evolucionisták
1930-1970 USA, Európa

Kulturális relativizmus

- USA, 1900-1940
- Modern pszichológia hatása: pszichológiai antropológia
- Franz Boas tanítványai:
  - Ruth Benedict
  - Edward Sapir
  - Margaret Mead

Edward Sapir (1884-1939)

- Franz Boas tanítványa
- Freud és a modern pszichológia hatása
- Nyelvi struktúrák

Ruth Benedict

- Franz Boas tanítványa
- 1887-1948
- Abram Kardiner: kultúrák alapvető „személyiségjegyei”
- Patterns of Culture, 1934: Indián törzsek jellemrajza
- Chrusantheumum and the Sword, 1946: a japán „lélek”

Margaret Mead (1901-1978)

- Franz Boas tanítvány
- Coming Age in Samoa
- *Sex and Temperament in Three Primitive Societies*. Férfi és nő

Pszichológiai antropológia

- Sigmund Freud: Totem és tabu
- Róheim Géza (1891-1953):
  - The Origin and Function of Culture (1943)
  - Psychoanalysis and Anthropology (1950)
  - The Gates of the Dream (1952).

Diffuzionizmus

- Németország; 1890-1930
- Nagy-Britannia:
  - Sir Grafton Elliot Smith (1871-1937)
    - Orvosi antropológia
    - The Migration of Early Cultures (1915)

○ The Ancient Egyptians and the Origins of Civilization (1923)
W. R. Rivers

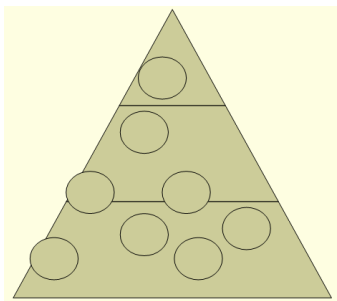
Brit szociálantropológia - funkcionalizmus

1. Bio-pszichológiai funkcionalizmus

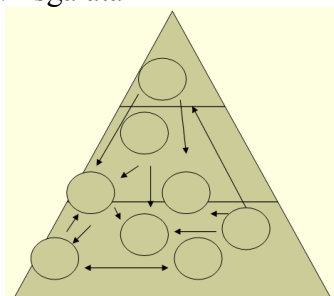
- **Bronislaw Malinowski**
- a társadalmi kulturális jellegzetességek oka: egyéni bio- és/vagy pszichológiai szükséglet
- módszertani individualizmus

2. Strukturalista funkcionalizmus

- **Alfred Reginald Radcliffe-Brown**
- a társadalom „organikus” szemlélete

- **Émile Durkheim**
- „társadalmi tények magyarázatával kapcsolatos szabályok”
- „organikus” és „mechanikus” szolidaritás elmélete
- Marcell Mauss
- „Manchester iskola”
- a struktúrák közti kapcsolatok vizsgálata

Neo-evolucionizmus

- **Julian Steward** - specifikus evolúció: fejlődés a technika ÉS a természeti környezet függvénye
- Leslie White - általános evolúció elmélet
  - technikai fejlődés kétségbevonhatatlan
  - mérőszám (indikátor): egy főre eső energia fogyasztás

Kulturális materializmus

- gyökerek: Karl Marx
- történelmi materializmus
- alap és felépítmény
- termelőerők, termelési viszonyok, etc.

- konfliktuselmélet
- evolucionista szemlélet

Marvin Harris (1927-2001)

- kulturális materializmus
- 1968: *The Rises of Anthropological Theory*
- felerősítés (intensification): társadalom és természet *kölcsönösen* hat egymásra

Irodalom

- Benedict, Ruth 1934: A kultúra integrációja. In: Bohannan, Paul és Mark Glazer (szerk.) 1998: *Mérföldkövek a kulturális antropológiában*. Budapest: Panem.

Ajánlott irodalom

- Mead, Margaret 1970: *Férfi és nő. A két nem viszonya a változó világban*. Budapest: Gondolat